

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Gemeentelijke Basisschool te NIEL

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 10579
Instelling Gemeentelijke Basisschool
Directeur Kathleen VAN MECHELEN
Adres Veldstraat 1 - 2845 NIEL
Telefoon 03-888.25.22
Fax 03-844.68.63
E-mail gbsniel@telenet.be
Website www.gbsniel.be

Bestuur van de instelling Gemeentebestuur van Niel
Adres Ridder Berthoutlaan 1 - 2845 NIEL

Scholengemeenschap sOm
Adres della Faillelaan 36 - 2630 AARTSELAAR
CLB GO! CLB Rivierenland Boom
Adres Edgard Tinelstraat 3 - 2850 BOOM

Dagen van het opvolgingsbezoek 12-04-2016, 13-04-2016

Einddatum van het opvolgingsbezoek 13-04-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 13-04-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Els VER EECKE
Teamleden Eddy LAMBERTS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Lager onderwijs: muzische vorming.....	4
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG.....	8

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 08-10-2012 tot 11-10-2012 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 11-10-2015 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

Lager onderwijs - Leergebieden

muzische vorming

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor muzische vorming in voldoende mate. De onderwijzers garanderen een volledig en gevarieerd aanbod voor de verschillende domeinen. Ze spannen zich in om de krachtlijnen van het leerplan te vertalen in de muzische activiteiten. De sterke horizontale samenhang bevordert de transfer en de werkelijkheidswaarde van het aanbod. Ook in de evaluatie en rapportering is er aandacht voor de verschillende domeinen. Het team zet de eerste stappen op het vlak van breed evalueren.

Curriculum	Het schoolteam deed voor de uitwerking van dit verbetertraject een beroep op
Onderwijsaanbod	de pedagogische begeleidingsdienst. Tijdens teamgerichte vormingsmomenten
<i>Referentiekader</i>	kreeg het schoolteam toelichting bij de visie en uitgangspunten van het leerplan
<i>Planning</i>	en de verschillende deelleerplannen. Een werkgroep met een
<i>Evenwichtig en volledig</i>	vertegenwoordiging van het beleidsteam en met een onderwijzer van elk
<i>Samenhang</i>	leerjaar was intern verantwoordelijk voor het verbetertraject. De effecten van
<i>Brede harmonische vorming</i>	dit traject zijn onder meer zichtbaar in de klaspraktijk en het leerlingenwerk.
	Daaruit blijkt dat het team van de lagere afdeling sinds de vorige doorlichting
	een merkbare vooruitgang heeft geboekt.

Ervaring, het internet, diverse onderwijsleerpakketten, de koepeleigen praktische proeven of voorbeelden uit nascholingen vormen de belangrijkste inspiratiebronnen voor de planning van muzische activiteiten. Het aangereikte koepeleigen muzisch overzichtsschema en de sjablonen voor lesfiches bieden aan de onderwijzers waardevolle handvatten voor de uitwerking van een evenwichtiger, breder en doelgerichter aanbod. In de planning van hun aanbod vertrekken de meeste onderwijzers doorgaans van activiteiten waaraan ze in een tweede fase doelen uit een koepeleigen referentiekader koppelen.

Bij sommigen groeit de reflex om –vooral bij vastgestelde hiaten of bij een tegenvallende les– doelen als uitgangspunt te nemen voor nieuwe of aanvullende activiteiten. Sommige teamleden slagen er minder goed in om geschikte activiteiten per domein of werkveld te bedenken. Ze koppelen soms muzische doelen aan activiteiten uit andere leergebieden of leergebiedoverschrijdende thema's die weinig of geen muzische inslag hebben.

In hun gezamenlijke jaarplanning per leerjaar en via de geleidelijke inventarisering (die visueel wordt voorgesteld in de gangen) waken de onderwijzers er vooral over dat de verschillende muzische domeinen en hun 'werkvelden' voldoende vertegenwoordigd zijn in hun aanbod. Daarnaast registreren ze per muzische activiteit de behandelde focusdoelen in een gezamenlijk digitaal registratie-instrument. Dat laat toe om op leerjaar- en schoolniveau een volledig en gevarieerd aanbod te garanderen. Het beleidsteam gaat geregeld na of alle doelen uit het koepelreferentiekader voldoende aan bod komen op schoolniveau. Uit een analyse van de jaarplannen en van de doelenregistratie blijkt dat het aanbod volledig is aangezien alle doelen op schoolniveau minstens enkele keren worden nagestreefd. Toch is er in de meeste leerjaren zowel tussen als binnen de domeinen nog steeds een zeker onevenwicht. De klemtoon ligt op het domein beeld waar heel wat onderwijstijd naartoe gaat. Meerdere onderwijzers plannen voor dit domein vaker activiteiten in en bieden doelen voor dit domein gemiddeld frequenter aan dan voor andere domeinen. Ook binnen een domein komen bepaalde doelen, technieken of werkvelden op school- en leerjaarniveau vaker aan bod dan andere.

Binnen het digitale schoolwerkplan bouwt het team met de lesfiches een soort portfolio op schoolniveau uit om het aanbod in kaart te brengen. Om een gradueel opgebouwd aanbod te verzekeren inventariseert het beleidsteam voor elk domein per werkveld de activiteiten die de onderwijzers in elk leerjaar aanbieden. Bij hiaten of te veel overlap vraagt het beleidsteam aan de onderwijzers van de betrokken leerjaren om het aanbod bij te sturen. Op het vlak van verticale samenhang zijn er nog mogelijkheden om op te volgen of alle doelen in elk leerjaar worden behandeld en om meer gradatie en variatie te voorzien.

Uit de observaties en het leerlingenwerk blijkt dat het team van de lagere afdeling inspanningen levert om de krachtlijnen van het leerplan te implementeren. Impressies vormen de start van een muzische activiteit. Er is in de meeste klassen een evolutie merkbaar van product- naar meer procesgericht exploreren en experimenteren met diverse muzische expressievormen. Tijdens de geobserveerde lessen boden meerdere onderwijzers aansprekende activiteiten aan die de creativiteit en persoonlijke expressie bij de leerlingen aanwakkerden.

De onderwijzers gaan meer en meer op zoek naar een evenwicht tussen de inoefening van muzische technieken en het stimuleren van authenticiteit en creatieve expressie. Een aantal onderwijzers zijn op dat vlak nog zoekende en kiezen vaak voor geleide activiteiten waarin ze de opdracht vrij sterk afbakenen en leerlingen minder uitdagen om probleemoplossende vaardigheden te ontwikkelen.

Uit de jaarplannen van meerdere leerjaren blijkt dat voor het domein beeld de verleiding toch nog groot is om bruikbare afgewerkte producten te knutselen naar een vooropgesteld model waarbij er minder ruimte is voor creativiteit of vrije expressie.

Tijdens en na afloop van de les krijgen leerlingen doorgaans stimulansen tot beschouwen of reflectie op het eigen muzisch proces of product of op dat van hun medeleerlingen.

De aandacht voor horizontale samenhang springt in het oog. Muzische activiteiten houden verband met andere leergebieden of met leergebiedoverschrijdende thema's. Vaak zijn er linken met de leef- en beleavingswereld van de leerlingen. De meeste onderwijzers koppelen muzische activiteiten bewust aan wereldoriënterende thema's of thema's uit de lessen Nederlands. De sterke samenhang verhoogt de realiteitswaarde van het aanbod en werkt transferbevorderend. Ook klasdoorbrekende initiatieven, extra-murosactiviteiten en het cultureel aanbod bieden op dat vlak een meerwaarde.

Materieel beheer

Uitrusting

Leermiddelen

De school beschikt over de nodige materialen en instrumenten om de meeste leerplandoelen te implementeren. Het aantal hedendaagse mediamiddelen is echter ontoereikend. Daardoor zijn onderwijzers genooddacht om leerlingen te laten werken met kostbare zelf meegebrachte toestellen.

De mate waarin onderwijzers gebruik maken van de beschikbare naslagwerken om hun muzisch aanbod doelgericht uit te werken is leerkrachtafhankelijk.

Infrastructuur

Door de aankleding van de klas of de gangen met werkjes of foto's van de leerlingen creëren de meeste onderwijzers een muzische sfeer.

Met het oog op een aangenaam leef-, leer- en werkklimaat zijn de gebouwen zelf op meerdere plaatsen aan een opfrisbeurt of renovatie toe.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

Met ondersteuning van een specifieke werkgroep en de pedagogische begeleiding experimenteert het team van de lagere afdeling in de huidige fase van het verbetertraject met vormen van breed evalueren en rapporteren. Het team is nog zoekende om de evaluatie en rapportering van muzische vorming op punt te stellen en verder af te stemmen op de visie van het leerplan. Het team maakte wel al een aantal afspraken om het muzisch proces zowel vanuit mondelinge als schriftelijke evaluatie te ondersteunen. Daarbij zet het team stappen in de richting van zelf- en peerevaluatie. Sommige onderwijzers hebben de neiging om vooral zelf feedback te geven. Meerderen laten mogelijkheden onbenut om met leerlingen meer diepgaand te reflecteren en te evalueren.

De schriftelijke evaluatie gebeurt vooral met het oog op de rapportering. Om evenwicht in het aanbod en de evaluatie- en rapporteringspraktijk te bewerkstelligen, rapporteren de onderwijzers jaarlijks minstens vijf keer over elk domein. Dat gebeurt aan de hand van lesdoelen die in de tweede en derde graad door de leerling én de onderwijzer geëvalueerd worden. In de eerste graad beoordeelt enkel de onderwijzer in welke mate de leerling bepaalde lesdoelen bereikte. Er is weinig ruimte op het rapport om een eventuele discrepantie tussen het oordeel van de leerling of de onderwijzer toe te lichten of om specifieke muzische talenten in de kijker te zetten.

Op het vlak van rapportering is er eveneens een groeimarge om de muzische ontwikkeling breder en meer procesgericht in kaart te brengen doorheen de verschillende leerjaren. Het team heeft weinig ervaring met alternatieve rapporteringsvormen die dit kunnen bevorderen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

In het leerlingendossier en tijdens het zorgoverleg is er beperkt aandacht voor dit leergebied. Muzische talenten of problemen die een impact kunnen hebben op de muzische ontwikkeling komen volgens de onderwijzers wel aan bod tijdens overlegmomenten of krijgen occasioneel een plaats in het leerlingendossier.

De 'KoLo- en BaSo-fiches' voorzien de mogelijkheid om relevante informatie in verband met muzische talenten door te geven tussen onderwijsniveaus. Tevens organiseert het schoolteam een aantal toonmomenten die het welbevinden van de leerlingen bevorderen.

Binnen het leergebied is er weinig geplande differentiatie. De onderwijzers zorgen er wel voor dat de leerlingen geregeld samen aan een muzische creatie kunnen werken, elkaar kunnen helpen of van elkaar kunnen leren. Muzische talenten of interesses worden occasioneel benut voor de begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijs- of zorgbehoeften.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

In het verbetertraject was er aandacht voor teamgerichte vormingen en intensieve individuele vormingen. Het team onderneemt initiatieven om hiaten in de interne expertise en in het onderwijsaanbod op te vangen vanuit een gerichte en efficiënte inzet van de aanwezige interne deskundigheid. Hospiteren bij elkaar kent minder ingang.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **lager onderwijs**.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Els VER EECKE de inspecteur-verslaggever	Kathleen VAN MECHELEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	